

From Poland **- to brzmi dumnie.**

**Jak marka „Polska” odniosła
międzynarodowy sukces**

money.pl
insights

Spis treści

4

Wprowadzenie

Polska – eksporter sukcesu

5

Wprowadzenie

Kluczowe liczby

6

Lider wzrostu i oaza stabilności

Polska najlepszym przykładem udanej transformacji gospodarczej

9

Magnes dla inwestycji zagranicznych

Wciąż płyną szerokimi strumieniami, choć zmieniają się motywacje inwestorów

14

Wschodząca potęga eksportowa

Jak polskie produkty i usługi podbijają świat? W których obszarach nasza pozycja międzynarodowa jest najsilniejsza?

20

Sukcesy eksportowe zasługą także polskich marek

Firmy z polskim kapitałem dorównują zagranicznym w ekspansji na inne rynki

24

Lokomotywy polskiego eksportu

Działalność eksportowa firm w ujęciu regionalnym

26

Przełom w polskich inwestycjach za granicą?

Krajowe przedsiębiorstwa gotowe na ekspansję kapitałową

30

Wzorowy sojusznik w ramach NATO

Polska intensywnie inwestuje w poprawę bezpieczeństwa militarnego swojego i Europy

Polska – eksporter sukcesu

Polska w ostatnich dekadach przeszła imponującą przemianę – z kraju postrzeganego jako gospodarka wschodząca, stała się jednym z najszybciej rozwijających się i najbardziej stabilnych państw Unii Europejskiej. Wizerunek Polski zmienił się diametralnie: to już nie opowieść o taniej sile roboczej, lecz o solidnej marce gospodarczej, która coraz śmielej zaznacza swoją obecność w Europie, a nawet poza jej granicami. Polacy bogacą się szybciej niż przeciętni mieszkańcy UE, a rosnąca zamożność i stabilność makroekonomiczna niezmiennie przyciągają do kraju znaczące strumienie bezpośrednich inwestycji zagranicznych, pomimo poważnych zawirowań geopolitycznych.

Co ważne, zmienia się ich charakter. Inwestorzy nie szukają tu już wyłącznie montowni, lecz kompetencji. Polska wyrasta na europejskie centrum nowoczesnych usług, zaawansowanej inżynierii i projektów badawczo-rozwojowych. Globalne koncerny lokują tu swoje centra IT, BPO, SSC i laboratoria R&D, korzystając z jednych z najlepiej wykształconych kadr w Europie – z liczną grupą studentów kierunków technicznych i światowej klasy specjalistami IT, którzy zastąpili dawny stereotyp „polskiego hydraulika”.

Równolegle rośnie znaczenie Polski na mapie światowego handlu. Jesteśmy już w gronie dwudziestu największych eksporterów towarów i usług na świecie, a w wielu kategoriach produktowych nasz udział w eksporcie UE przekracza 10%. Polska znajduje się na podium unijnych eksporterów w kilkudziesięciu z nich – nie tylko w branżach pracochłonnych, lecz coraz częściej w sektorach wysokich technologii. Podobny awans widać w usługach – rośnie nasz udział w unijnym eksporcie IT, usług telekomunikacyjnych, biznesowych, a nawet badawczo-rozwojowych. W części branż usługowych (np. kurierskiej) polskie firmy są prawdziwym innowatorem, wyznaczającym trendy na europejskim rynku.

Co więcej, po latach eksportowej dominacji operujących w Polsce koncernów zagranicznych, w ostatnim czasie tempa zaczynają dotrzymywać im szybko internacjonalizujące się spółki z polskim kapitałem. Przebojem wchodzą one na kolejne rynki zagraniczne, awansują w europejskich rankingach marek i coraz śmielej inwestują poza krajem – już nie tylko w regionie, ale także w Europie Zachodniej.

W niespokojnych czasach fundamentem sukcesu Polski jest również silne zakorzenienie w UE i NATO, które gwarantują stabilność i bezpieczeństwo inwestycjom. Polska jest dziś przedstawiana jako wzór sojusznika, ponosząc najwyższe w NATO wydatki obronne w relacji do PKB i aspirując do miana najsilniejszej armii lądowej w Unii Europejskiej.

Polska stała się dziś gospodarką dynamiczną, kompetentną i świadomą własnej wartości – już nie tylko goniącą Europę, lecz współtworzącą jej przyszłość. Jej siła wynika z unikalnych przewag, ale także z determinacji i wieloletniego wysiłku, który obecnie przynosi zasłużone owoce. Naprawdę mamy powody do dumy.

Kluczowe liczby

52,0
tys. USD

tyle wynosi **PKB per capita Polski** z uwzględnieniem parytetu siły nabywczej (PPP). W 2000 r. znajdowaliśmy się w sąsiedztwie Gabonu, Malezji i Wenezueli. Dziś naszymi najbliższymi celami są Japonia, Hiszpania i Wielka Brytania.

5-6
procent

to **kontrybucja Polski w kluczowe wielkości** ekonomiczne **Unii Europejskiej** (PKB, produkcja przemysłowa, eksport, konsumpcja prywatna). W momencie akcesji udział ten nie przekraczał 3%. Polska konsekwentnie rośnie w siłę, z którą coraz bardziej muszą liczyć się inne kraje członkowskie.

10x

wzrósł od 2000 r. **wolumen bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w Polsce**. Ponad 30% całkowitego wzrostu w tym czasie przypadło na okres po 2019 r. Polska pozostaje bardzo atrakcyjna dla inwestorów, pomimo niepewnego otoczenia ekonomicznego i politycznego.

40
procent

wzrostu BIZ w poprzednich 3 latach **wygenerowały zaawansowane branże usługowe** (ICT, finanse, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna). Inwestorów zagranicznych do Polski nie przyciąga tak jak dawniej tania siła robocza, ale staje się ona synonimem wysokiej jakości kapitału ludzkiego.

#20

2024 r. przyniósł historyczne osiągnięcie. **Polska awansowała na dwudzieste miejsce w światowej klasyfikacji eksporterów towarów**, analogiczne do pozycji zajmowanej od 2022 r. w obszarze eksportu usług. W żadnym innym wymiarze sukces międzynarodowy Polski nie jest bardziej widoczny.

14

polskich marek znalazło się w tegorocznym zestawieniu Europe 500 firmy Brand Finance.

To najwięcej w historii tego renomowanego rankingu. W ostatnich latach Polska wyprzedziła pod względem liczby reprezentantów kilka krajów Europy Zachodniej. Ambicje sięgają jednak wyżej.

+60
procent

o tyle **wzrosło zaangażowanie kapitałowe polskich firm za granicą po 2018 r.** Za aż 62% tego przyrostu odpowiadały inwestycje na rynkach zachodnioeuropejskich. Krajowe podmioty nie tylko coraz odważniej wchodzą na nowe rynki, ale też porzucają dawne obawy i kompleksy, otwierając się na rynki państw rozwiniętych.

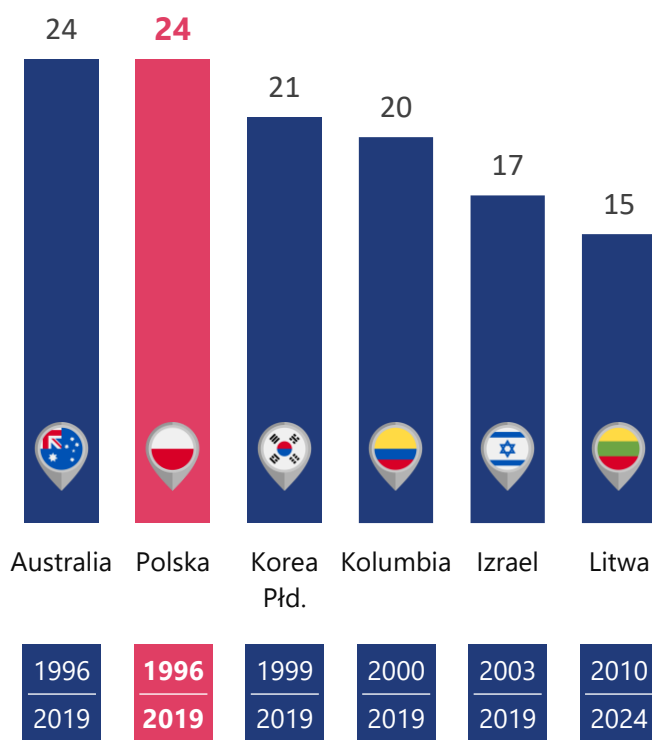
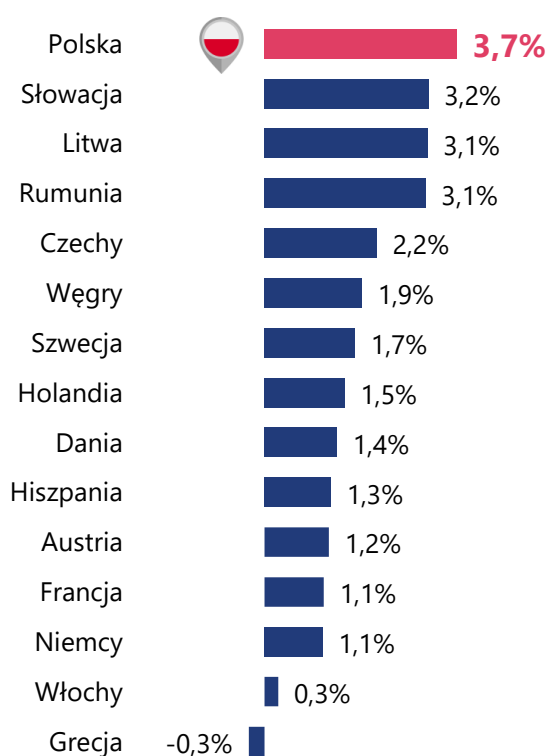
Lider wzrostu i oaza stabilności

Polska najlepszym przykładem udanej transformacji gospodarczej

Polska nieprzypadkowo wskazywana jest jako najbardziej klarowny przykład skutecznej transformacji kraju postkomunistycznego po 1989 roku. W ciągu trzech dziesięcioleci udało się zbudować gospodarkę zdywersyfikowaną sektorowo, konkurencyjną, otwartą na relacje międzynarodowe i inwestycje zagraniczne oraz umiejętnie wykorzystującą zalety członkostwa w Unii Europejskiej, a przede wszystkim odporną na zewnętrzne szoki. Statystyki mówią same za siebie – pomijając europejskie „raje podatkowe”, Polska gospodarka rosła w ostatnich dwudziestu

latach najszybciej spośród wszystkich państw członkowskich UE, zwiększając każdego roku swoje PKB średnio o niemal 4%. Pod tym względem Polska budzi rosnący podziw za granicą. W okresach kryzysowych, jeśli trzeba wskazać gospodarkę, która mimo wszystko urośnie, wielu z pewnością wskaże na nasz kraj. Polska wraz z Australią może poszczycić się najdłuższą po 1995 roku serią kolejnych lat ze wzrostem PKB spośród wszystkich państw OECD (przerwał ją dopiero szok związany z pandemią COVID-19).

Polska najbardziej dynamiczną i odporną gospodarką Unii Europejskiej⁽¹⁾

Rysunek 1 – Średnioroczne tempo wzrostu PKB wybranych państw UE
Procenty, okres od 2004 do 2024 r.

Źródło danych: Eurostat

⁽¹⁾ Z pominięciem państw stosujących szczególnie silne preferencje podatkowe (Irlandia, Cypr, Luksemburg, Malta)

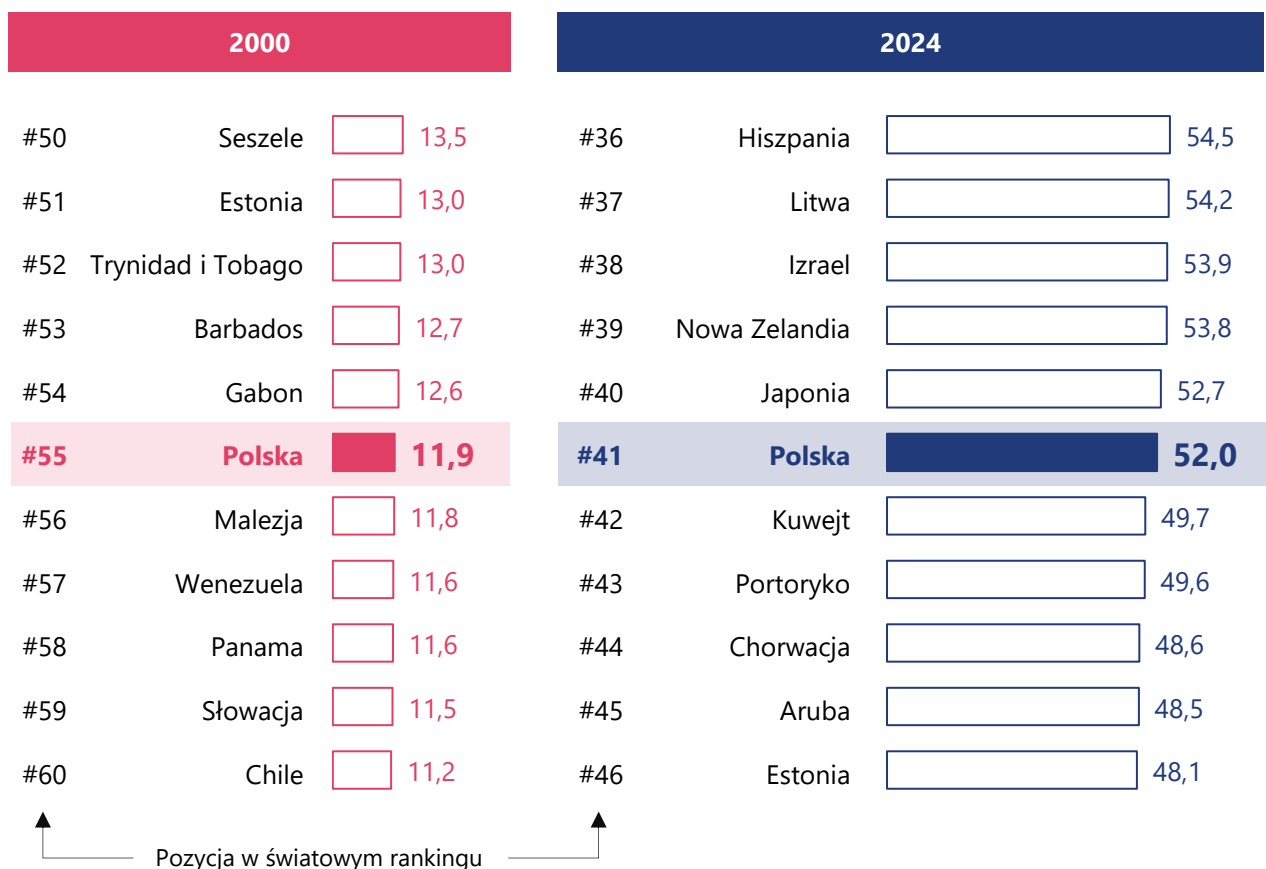
Rysunek 2 – Kraje OECD z najdłuższą serią lat ze wzrostem r/r PKB po 1995 r.

Źródło danych: Międzynarodowy Fundusz Walutowy

Ponad 30 lat niemal nieprzerwanego wzrostu sprawia, iż w szybkim tempie doganiamy pod względem standardu życia kraje od zawsze uchodzące w świadomości Polaków za zamożne i będące raczej poza naszym zasięgiem. Od 2000 r. przesunęliśmy się o 14 pozycji w górę w globalnym zestawieniu państw pod względem PKB na 1 mieszkańca (z uwzględnieniem parytetu siły nabywczej), w minionym roku ocierając się o czwartą dziesiątkę. Na przełomie wieków naszymi bezpośrednimi sąsiadami w tym rankingu były Gabon, Malezja oraz Wenezuela. Obecnie nasz oddech na swoich plecach czują Japonia, Nowa Zelandia i Hiszpania, a w Wielkiej Brytanii popularnym wątkiem dyskusji ekonomicznych jest

to, czy i kiedy gospodarka tego kraju zostanie wyprzedzona przez Polskę. Konsekwentne „połykanie” dystansu względem państw Europy Zachodniej przekłada się na rosnące udziały Polski w głównych agregatach ekonomicznych Unii Europejskiej. Obecnie kształtują się one na poziomie 5-6%, podczas gdy u progu członkostwa Polski we Wspólnocie były one o ponad połowę niższe. Jednym z wymiarów tego sukcesu jest coraz większa rola polskiego konsumenta – z punktu widzenia zachodnich koncernów przestaje on już być „ubogim krewnym” klientów z krajów „starej Unii”, przedstawiając znaczny, a przy tym wciąż nie w pełni wykorzystany potencjał popytowy.

Poziom życia w Polsce szybko się poprawia – doganiamy państwa w przeszłości uchodzące za niedościgniony wzór

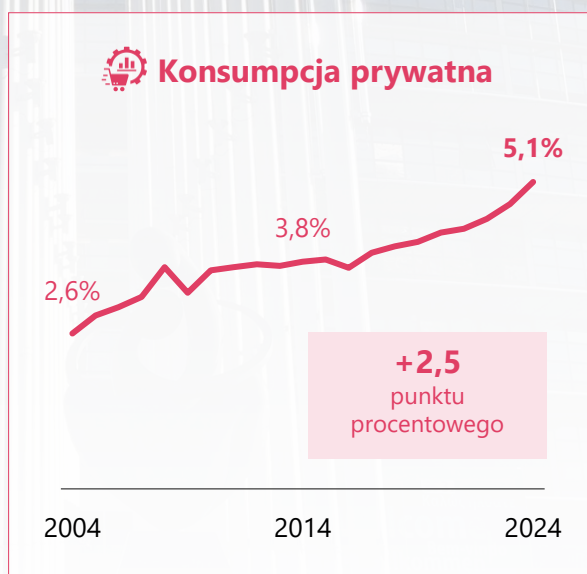
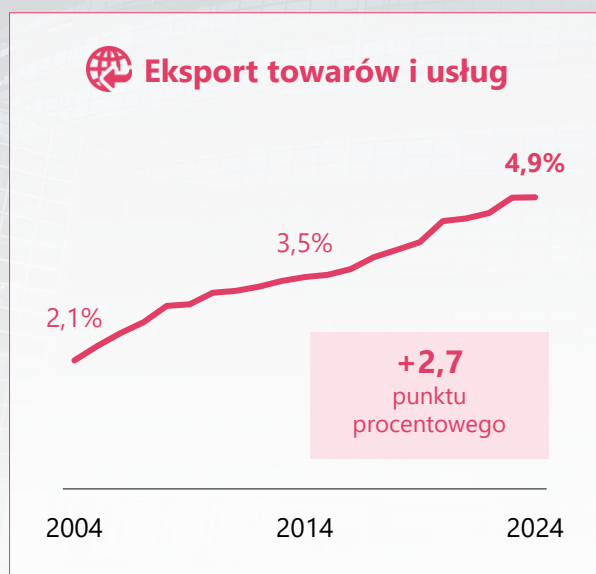
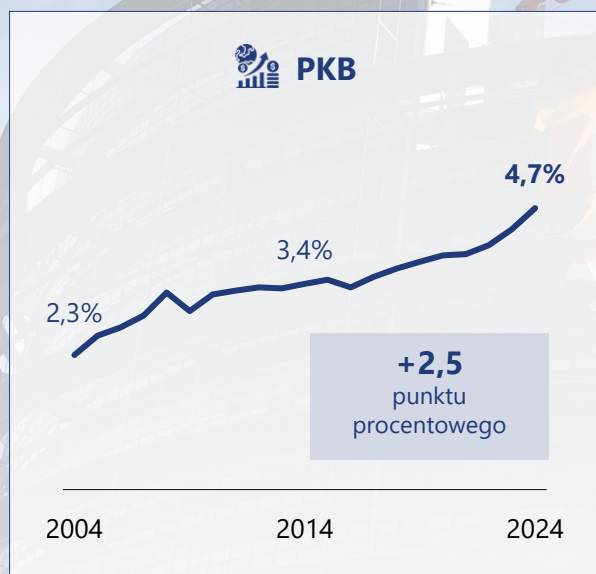
Rysunek 3 – PKB Polski w przeliczeniu na 1 mieszkańca z uwzględnieniem parytetu siły nabywczej (PPP)

Tysiące USD, 2024 na tle 2000 r.

Źródło danych: Międzynarodowy Fundusz Walutowy

Jak przez 20 lat umacniała się pozycja Polski w UE?

Rysunek 4 – Udziały Polski w wybranych wielkościach ekonomicznych Unii Europejskiej
Procenty, 2004-2024

Źródło danych: Eurostat

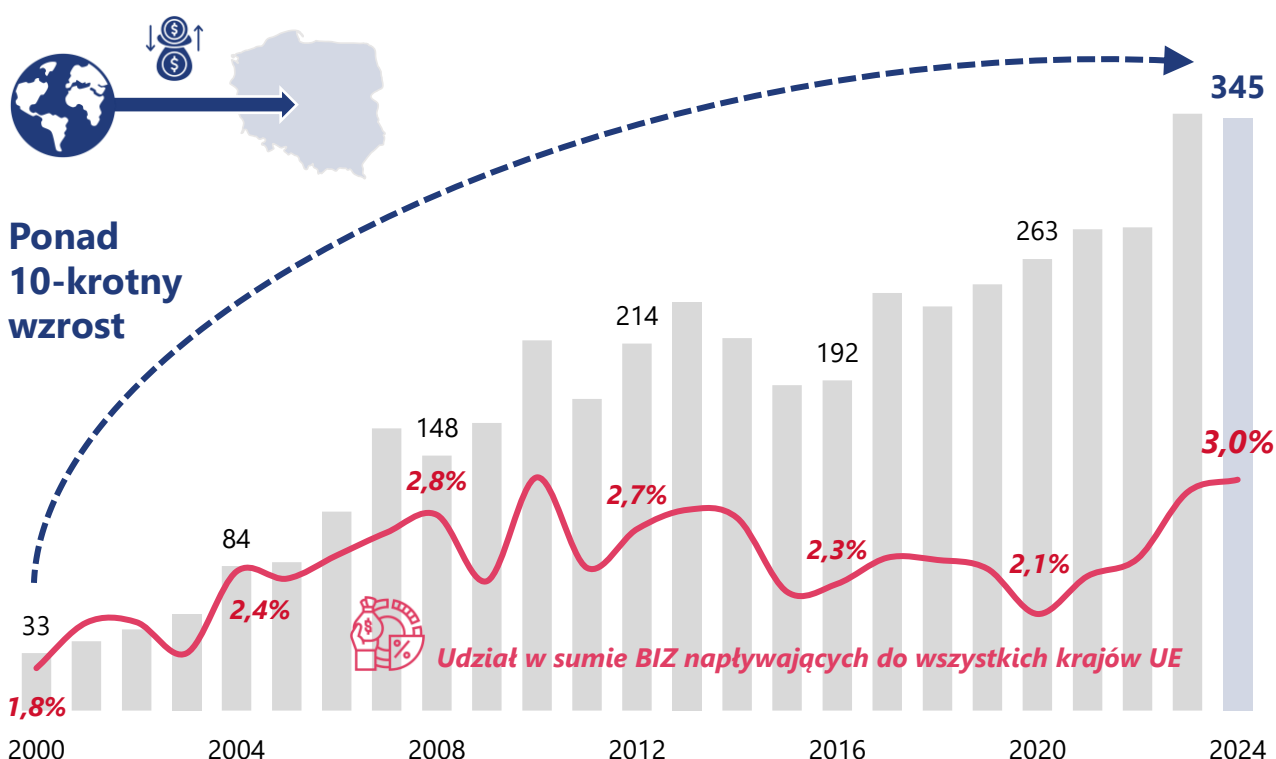
Magnes dla inwestycji zagranicznych

Wciąż płyną szerokimi strumieniami, choć zmieniają się motywacje inwestorów

Swój dynamiczny rozwój polska gospodarka zawdzięcza co najmniej kilku kluczowym czynnikom. Jednym z nich była z pewnością umiejętność przyciągania inwestorów zagranicznych, którzy gwarantowali nie tylko przepływ kapitału, ale też technologicznego know-how, dobrych praktyk biznesowych oraz rozwój relacji z lokalnymi dostawcami. Od 2000 r. skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce zwiększyła się ponad dziesięciokrotnie. Tylko po 2019 r. wzrosła ona o blisko 100 mld USD, co stanowiło ok. 30% całkowitego przyrostu w tym stuleciu. To pokazuje, że choć otoczenie globalne (zwłaszcza

geopolityczne) zmieniło się na niekorzyść Polski, to nie traci ona na swojej atrakcyjności w oczach koncernów zagranicznych. Wręcz przeciwnie, od 2020 r. inwestycje napływały do Polski znacznie szybciej niż do innych krajów UE, a jej udział w napływowych BIZ wszystkich państw członkowskich zwiększył się znacząco – z 2,1 do aż około 3 procent (zblizając się do historycznego maksimum). To, w połączeniu z większymi niż w przeszłości barierami (m.in. wojna w Ukrainie, napięta sytuacja na lokalnym rynku pracy) stanowi niezbit dowód na to, że marka Polski jako lokalizacji dla inwestycji zagranicznych jest silniejsza niż kiedykolwiek.

Pomimo niepewnego otoczenia geopolitycznego Polska niezmiennie pozostaje jedną z najatrakcyjniejszych lokalizacji w UE dla kapitału zagranicznego

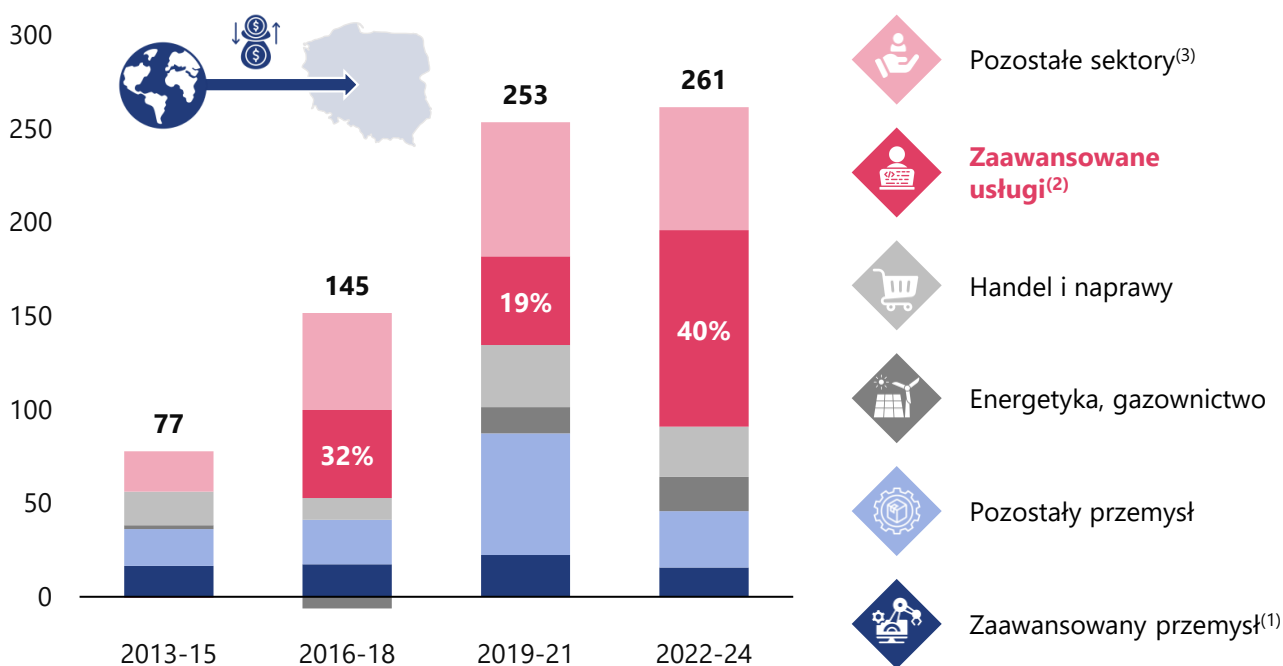
Rysunek 5 – Skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w Polsce miliardy USD, 2000-2024

Źródło danych: UNCTAD

Przyspieszenie w inwestycjach zagranicznych, które widzieliśmy w kilku ostatnich latach, to nie koniec dobrych wiadomości. Wraz z dalszą transformacją polskiej gospodarki („zazielenianie” i zwrot w kierunku sektorów wiedzochłonnych, w szczególności usługowych), zmieniała się bowiem również struktura branżowa kapitału napływającego do Polski. W przeszłości za znacznie większą jego część odpowiadały branże przemysłowe, zwłaszcza pracochłonne gałęzie przetwórstwa. Inwestorzy zagraniczni postrzegali Polskę przede wszystkim jako duże zaplecze taniej i niezle wykwalifikowanej siły roboczej, którego zalety wzmacniane były przez preferencyjne warunki oferowane w specjalnych strefach ekonomicznych. Od tego czasu wiele się jednak zmieniło. Do Polski przyciąga ich coraz

częściej coś innego: wysokie kwalifikacje i poziom wykształcenia lokalnych kadr, w tym nowych roczników wkraczających na rynek pracy. Bardziej opłacalne niż w pracochłonnym przemyśle (dostępność tańszych alternatyw) inwestycje w Polsce stają się w obszarach wiedzochłonnych, w których wykorzystywane są unikalne kompetencje polskich specjalistów. Dotyczy to głównie zaawansowanych usług, takich jak IT i telekomunikacja, usługi finansowe, przede wszystkim zaś usługi biznesowe dla firm (centra usług wspólnych, działalność doradcza, a nawet badawczo-rozwojowa). W poprzednich 3 latach odpowiadały one za ok. 40% przyrostu BIZ w naszym kraju. Stopniowo rośnie również aktywność inwestorów zagranicznych w sektorze energetycznym (odnawialne źródła energii).

Zmienia się charakter BIZ w Polsce: bazując na wysokiej jakości kapitału ludzkiego przyciągamy je coraz mocniej w obszarze zaawansowanych usług

Rysunek 6 – Wzrost skumulowanej wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w Polsce w podziale na obszary gospodarki
miliardy PLN, 2013-2024

Źródło danych: Narodowy Bank Polski

⁽¹⁾ Produkcja: wyrobów chemicznych, farmaceutyków, elektroniki, sprzętu precyzyjnego, urządzeń elektrycznych, maszyn i urządzeń, wyrobów motoryzacji, pozostałego sprzętu transportowego ⁽²⁾ Informacja i komunikacja, usługi finansowe, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, administrowanie i działalność wspierająca

⁽³⁾ Pozostałe usługi, budownictwo, rolnictwo, leśnictwo i rybactwo

„Musimy inwestować w przyszłość – przede wszystkim w ludzi, edukację, rozwój nowych technologii oraz ścisłą współpracę biznesu z nauką.”

Mikołaj Woźniak

Prezes Zarządu

Volkswagen Financial Services

Co zrobić, żeby utrzymać dynamikę wzrostu Polski z ostatnich lat?

„Patrząc na ostatnie 25 lat rozwoju Polski, jasno widać, że dynamiczna zmiana wizerunku naszego kraju to w dużej mierze efekt pracy polskich firm oraz zaangażowania ludzi ich tworzących. To przedsiębiorcy, którzy nie boją się wyzwań i podejmowania ryzyka, budują potencjał gospodarczy Polski pokazując, że możemy konkurować w globalnej skali. Szczególną rolę od początku transformacji odegrały małe i średnie przedsiębiorstwa, które mimo początkowego braku kapitału zbudowały solidny fundament do dalszego rozwoju.

Aby przyspieszyć tę dynamikę wzrostu, musimy inwestować w przyszłość – przede wszystkim ludzi, w edukację, w rozwój nowych technologii oraz w ścisłą współpracę biznesu z nauką. Kluczowe znaczenie ma też stabilne, przewidywalne otoczenie prawne i podatkowe, które będzie sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości i nowym inwestycjom.

Polski biznes ma ogromną zdolność adaptacji i odporności w zmieniających się warunkach, jednak potrzebuje stabilnych ram, które pozwolą mu planować, inwestować i rozwijać się w sposób długofalowy. Tylko w takim połączeniu – ludzi, innowacji i przejrzystego, probiznesowego otoczenia – możemy dalej budować Polskę jako kraj dynamiczny w pełni wykorzystujący swój potencjał.”

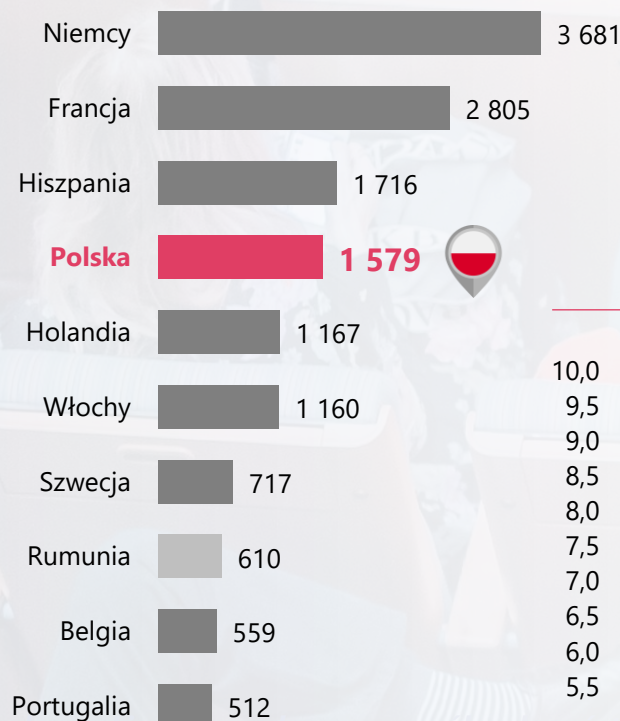

Wysokiej jakości kapitał ludzki rosnącą

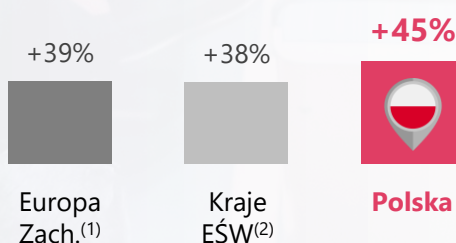
Stereotypowe myślenie o Polsce jako dostawcy taniej siły roboczej, podsycane przez działania promocyjne z przeszłości (słynna kampania „Polskiego Hydraulika”), zastępuje rosnąca marka Polski jako zaplecza wysokiej klasy specjalistów w zaawansowanych sektorach gospodarki. Jednym z nielicznych kryteriów corocznego badania *European Innovation Scoreboard*, w których Polska wypada powyżej średniej unijnej, jest odsetek osób z wyższym wykształceniem. W szczególności możemy

poszczycić się czwartą największą w UE pulą naukowców i inżynierów, która zbliża się do 1,6 mln osób w wieku 25-64 lat. To aż o ponad 1/3 więcej niż we Włoszech, a pod tym względem coraz mocniej depreczemy również po piętach trzeciej Hiszpanii. Poza tym cały czas obserwuje się w tym zakresie pozytywne trendy. Od 2016 r. nastąpił wzrost liczebności omawianej grupy o 45% - silniejszy zarówno w porównaniu z Europą Zachodnią, jak i krajami regionu. Już teraz stanowi ona wyższy odsetek łącznej siły

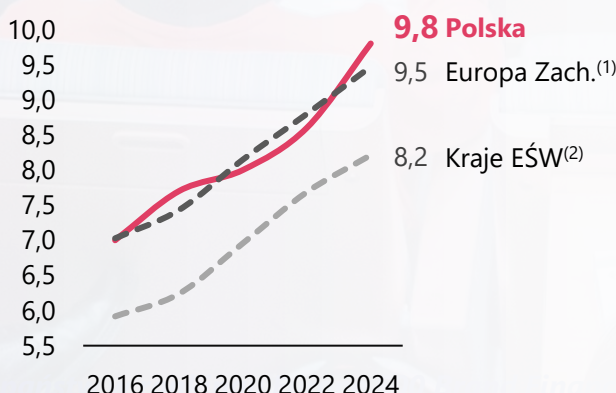
W tysiącach osób – TOP 10 krajów UE, 2024

Zmiana między 2016 a 2024 r.

% siły roboczej

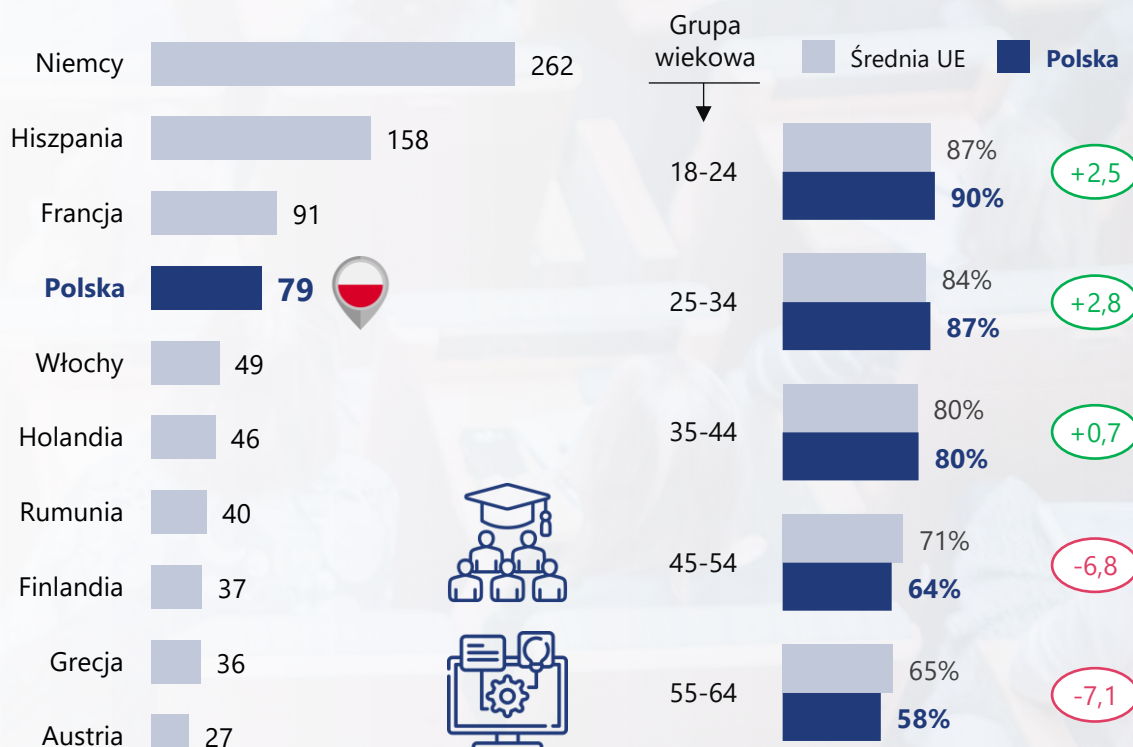
Rysunek 7 – Liczba naukowców i inżynierów w wieku 25-64 lat

Źródło danych: Eurostat

⁽¹⁾ Kraje będące członkami UE przed 2004 rokiem (z wyłączeniem Wielkiej Brytanii)

⁽²⁾ Kraje regionu będące członkami UE

przewagą konkurencyjną Polski

Rysunek 8 – Liczba studentów w obszarze technologie informacyjne i komunikacyjne
Tysiące osób, 2023

Źródło danych: Eurostat

Rysunek 9 – Znajomość co najmniej jednego języka obcego
Odsetek populacji, 2022

Źródło danych: Eurostat

roboczej niż w krajach zachodniej części kontynentu, nie wspominając o konkurujących z nami krajach regionu (w minionym roku naukowcem lub inżynierem był niemal co dziesiąty pracownik w Polsce).

W Europie Zachodniej nie mówi się już o polskim hydrauliku, ile raczej o informatykach znad Wisły – wysokiej klasy specjalistach, swoimi kompetencjami nierzadko przewyższających tych z najbardziej rozwiniętych krajów świata. Polscy studenci i uczniowie szkół średnich rokrocznie zajmują czołowe lokaty w międzynarodowych

olimpiadach przedmiotowych z informatyki i matematyki. Pod względem liczby studentów kierunku technologii informacyjnych i komunikacyjnych zajmujemy czwarte miejsce w UE, z niewielką stratą do trzeciej Francji. Dobre wykształcenie młodych Polaków, idące w parze z coraz lepszą znajomością języków obcych, uczyniły z Polski jedną z najlepszych w Europie lokalizacji dla inwestycji w centra usług wspólnych globalnych koncernów. Ma miejsce również swego rodzaju przełom – zachodnie firmy, korzystając z wysokich kompetencji tutejszych kadr, coraz chętniej lokują w Polsce także działalność R&D.

Wschodząca potęga eksportowa

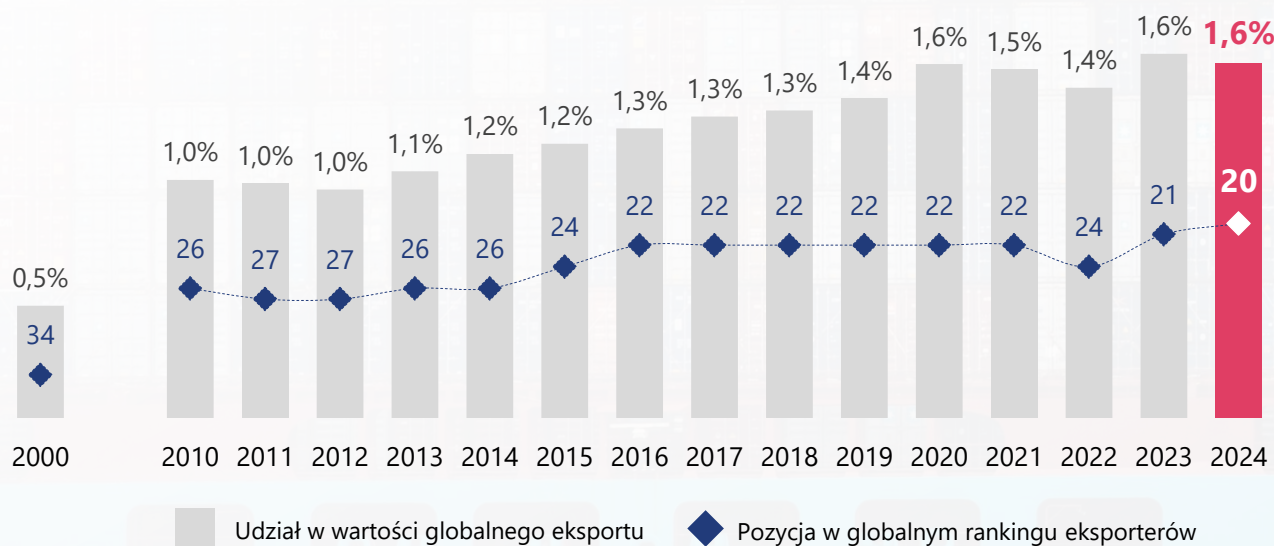
Jak polskie produkty i usługi podbijają świat? W których obszarach nasza pozycja międzynarodowa jest najsilniejsza?

Wyznacznikiem tego, jak dobrze wykorzystujemy nasze przewagi konkurencyjne oraz jak marka Polski postrzegana jest na świecie, jest nasza pozycja w globalnym eksporcie. W tym obszarze od lat niezmiennie piszemy prawdziwą historię sukcesu, a ubiegły rok był również symboliczny. Polska po raz pierwszy zajęła bowiem miejsce w pierwszej dwudziestce największych eksporterów towarów na świecie, a jej udział globalny ukształtował się na poziomie około 1,6%. To ponad trzykrotnie więcej niż na początku XXI wieku i o 0,2 punktu procentowego więcej niż w 2019 r. Ostatnie burzliwe 5 lat, naznaczone przez pandemię COVID-19, wojnę w Ukrainie, a także kryzys gospodarczy w Europie, nie

powstrzymały zatem pozytywnego trendu, który obserwowaliśmy przez cały okres polskiego członkostwa w Unii Europejskiej.

To właśnie dostęp do jednolitego rynku europejskiego stwarza komfortowe warunki dla rozwoju polskiego eksportu. Umiejętne włączenie w regionalne łańcuchy dostaw i stałe umacnianie pozycji w ich ramach pozwala na konsekwentny wzrost pomimo rosnących problemów gospodarczych kluczowych państw strefy euro (na czele z Niemcami) i utrzymującej się słabości europejskiego konsumenta. Produkty z Polski nie mają sobie równych w Europie zwłaszcza w segmencie *value for money*, łączącym wysoką

W 2024 roku Polska po raz pierwszy w historii przebiła się do pierwszej dwudziestki największych eksporterów towarów na świecie

Rysunek 10 – Rola Polski w światowym eksporcie towarów

Źródło danych: UNCTAD

jakość z konkurencyjną ceną. W wielu węższych kategoriach produktowych („pod lupę” wzięliśmy wszystkie, w których łączna wartość unijnego eksportu przekracza 4 mld EUR) udziały Polski w sprzedaży zagranicznej wszystkich państw członkowskich są już dwucyfrowe, a nasz kraj zajmuje miejsce na podium unijnych eksporterów.

W kilku obszarach (stolarka PCV, wyroby drobiarskie, tytoniowe, meble, opakowania drewniane) osiągnęliśmy pozycję zdecydowanego lidera unijnego eksportu (z udziałami sięgającymi nawet kilkudziesięciu procent). Z kolei pozycję na niższych stopniach podium osiągnęliśmy nie tylko w tradycyjnych obszarach surowcowych (miedź,

W których obszarach Polska odgrywa największą rolę w unijnym eksporcie towarów?

TOP 25 kategorii⁽¹⁾

Rysunek 11 – Obszary o najwyższym udziale Polski w eksporcie towarów państw UE⁽¹⁾
Procenty, 2024

Źródło danych: Eurostat

⁽¹⁾ Klasy CPA (tożsame z kodami klasyfikacji PKD), w których łączna wartość unijnego eksportu przekracza 4 mld EUR. Łącznie eksport poza UE, jak i do innych państw członkowskich.

węgiel), dóbr pośrednich i materiałów budowlanych (m.in. metalowa stolarka okienna, opakowania papierowe i metalowe, wyroby szklarskie, pozostałe wyroby z drewna, konstrukcje metalowe) czy produktów pierwszej potrzeby (np. karma dla zwierząt domowych, papierniczne wyroby tissue, przetwory mięsne i rybne), ale też w obszarach wymagających silniejszego zaplecza technologicznego i know-how (baterie i akumulatory, sprzęt AGD, elektronika konsumencka, tabor szynowy).

Wymierne sukcesy święcimy również w eksporcie usług. W tym przypadku na dwudziestym miejscu światowego zestawienia eksporterów plasujemy się już trzeci rok z rzędu, wykazując udział w globalnym handlu na poziomie ok. 1,3%. To

dość często pomijany fakt w rozważaniach na temat sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej. Tymczasem nabiera on coraz większego znaczenia w kontekście zmieniającej się struktury branżowej i specjalizacji polskiej gospodarki (naturalny szybszy rozwój sektorów usługowych). Podobnie jak w przypadku eksportu towarów, jest on głównie zasługą silnych więzi z europejskimi partnerami (czy też obecnymi w Polsce inwestorami z zachodniej części kontynentu), choć ekspansję zagraniczną prowadzą również firmy z polskim kapitałem, a geograficzny zasięg sprzedaży eksportowej coraz mocniej wykracza także poza Europę.

Pozycja Polski w unijnym eksporcie usług nie jest tak silna jak w obszarze towarów, bo też UE

W obszarze usług Polska miejsce w światowym TOP 20 eksporterów zajmuje już trzeci rok z rzędu

Rysunek 12 – Rola Polski w światowym eksporcie usług

Źródło danych: UNCTAD

(zwłaszcza kraje zachodnioeuropejskie) wykazuje w usługach wysoki poziom specjalizacji. Niemniej jednak w kilku obszarach rola Polski jest doniosła.

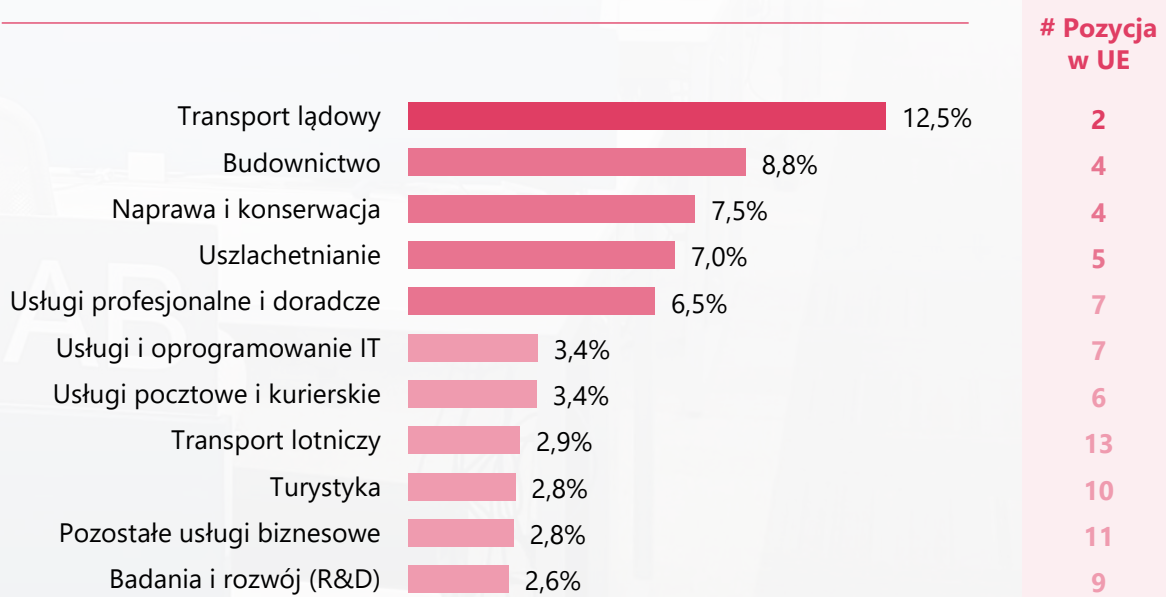
W pierwszej kolejności jesteśmy unijną potęgą w międzynarodowych przewozach towarowych transportu lądowego (głównie samochodowego). W eksporcie usług całego transportu lądowego (uwzględniającego także przewozy pasażerskie) posiadamy kilkunastoprocentowy udział w UE i zajmujemy pozycję wicelidera. Szóstą pozycję w Europie zajmujemy ponadto w obszarze eksportu usług kurierskich.

Polska dobrze wykorzystuje również kompetencje lokalnych pracowników w obszarach usług budowlanych, naprawczych i konserwacyjnych (w tym stoczni remontowych) oraz uszlachetniania wyrobów przemysłowych.

W tym przypadku Polska plasuje się w czołowej piątce unijnych eksporterów, wykazując udziały w przedziale 7-9 procent.

Silna jest także nasza pozycja w eksporcie niektórych usług wymagających wyższego wykształcenia, znajomości języków obcych lub innych specjalistycznych kompetencji. Polska odpowiadała w 2024 r. za ok. 6,5% unijnego eksportu usług biznesowych dla firm, co związane jest z funkcjonowaniem kilkuset centrów usług wspólnych i outsourcingowych, zlokalizowanych głównie w największych metropoliach. Pod tym względem zajmujemy w UE siódmą lokatę. Analogiczną pozycję (choć z niższym udziałem) wykazujemy w eksporcie usług i oprogramowania IT, a w unijnym TOP 10 plasujemy się również pod względem eksportu usług badawczo-rozwojowych.

W których obszarach Polska odgrywa największą rolę w unijnym eksporcie usług?

Rysunek 13 – Obszary o najwyższym udziale Polski w eksporcie usług państw UE⁽¹⁾
Procenty, 2024

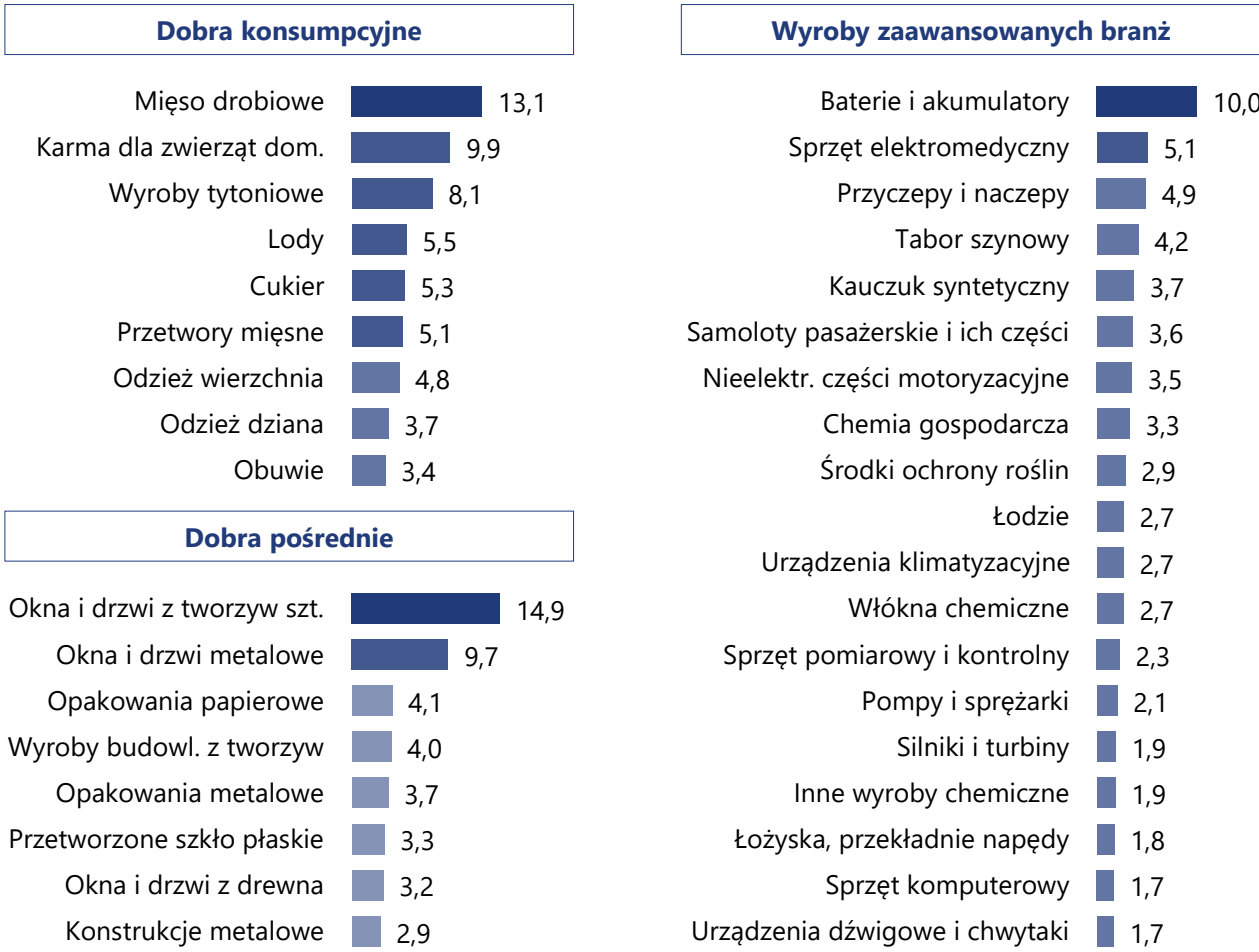
Źródło danych: UNCTAD

Stan na „tu i teraz” to jedno, ale ważna jest również dynamika zmian, a konkretnie postęp dokonywany przez Polskę na przestrzeni lat. Biorąc pod uwagę wyłącznie okres po 2015 r. (a więc stosunkowo krótki przedział czasowy) w wielu obszarach znacząco umocnił się bowiem swoją pozycję w unijnym eksporcie. W przypadku towarów niewiele było kategorii, w których udział Polski uległ w tym czasie zmniejszeniu, a w wielu z nich miał miejsce jego kilkupunktowy wzrost.

Co istotne, pozycję wśród unijnych eksporterów konsekwentnie umacniamy nie tylko w obszarze podstawowych dóbr konsumpcyjnych (ze szczególnym podkreśleniem niektórych kategorii produktów żywnościowych jak mięso drobiowe, karma dla zwierząt domowych wyroby tytoniowe, lody czy przetwory mięsne) czy dóbr pośrednich (zwłaszcza stolarka okienna i opakowania), ale też wyrobów wielu zaawansowanych gałęzi przetwórstwa. W ostatnich latach swoje udziały

Towary – w których obszarach ekspansja Polski postępuje najszybciej?

Rysunek 14 – Kategorie towarów o największym wzroście udziału Polski w eksporcie UE⁽¹⁾
Punkty proc., 2024 w porównaniu z 2015 r.

Źródło danych: Eurostat

⁽¹⁾ Klasy CPA (tożsame z kodami klasyfikacji PKD), w których łączna wartość unijnego eksportu przekracza 4 mld EUR. Łącznie eksport poza UE, jak i do innych państw członkowskich.

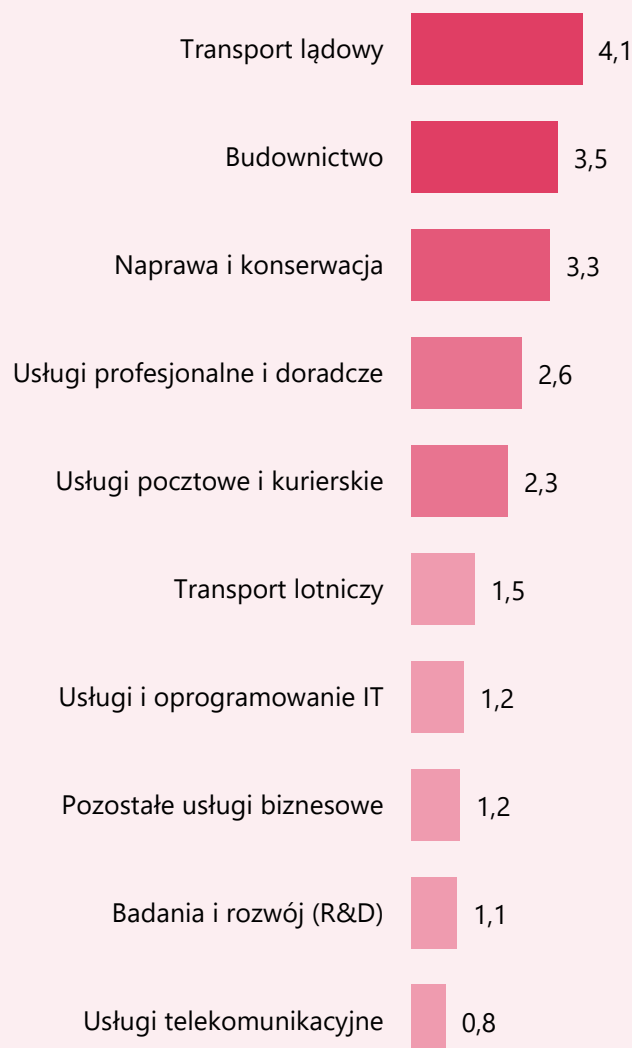
w eksporcie państw UE Polska znacząco zwiększyła w wielu segmentach takich branż jak: maszynowa i urządzenia elektrycznych (m.in. baterie i akumulatory, sprzęt elektromedyczny, urządzenia klimatyzacyjne, sprzęt pomiarowy i kontrolny, silniki i turbiny), sprzętu transportowego (m.in. części motoryzacyjne, przyczepy i naczepy, tabor szynowy, przemysł lotniczy) czy chemiczna (m.in. chemia gospodarcza, środki ochrony roślin, chemikalia specjalistyczne).

Od połowy ubiegłej dekady coraz mocniej podbijamy również europejskie rynki różnych usług. Najsilniejsze wzrosty udziałów (rzędu 3-4 punktów procentowych) w unijnym eksporcie Polska notowała w tym czasie w swoich tradycyjnych specjalizacjach (transport lądowy, usługi budowlane, naprawa i konserwacja). Do gry mocno wchodzi jednak również w nowych obszarach wymagających większej innowacyjności i wyższych, bardziej specjalistycznych kompetencji pracowniczych. Aż o blisko 3 punkty procentowe wzrósł od 2015 r. udział naszego kraju w unijnym eksporcie usług biznesowych dla firm. Ponad dwupunktowy skok (potrojenie dotychczasowego udziału) odnotowaliśmy w tym czasie w obszarze eksportu usług kurierskich. Dzięki rozwojowi działalności narodowego przewoźnika oraz kilku zagranicznych niskokosztowych operatorów, o 1,5 punktu procentowego wzrósł udział Polski w eksporcie usług transportu lotniczego.

Wreszcie, w najbardziej pożądanym obszarach (usługi IT i oprogramowanie, usługi telekomunikacyjne, działalność badawczo-rozwojowa, doradztwo biznesowe i techniczne) podmioty z Polski zwiększyły udział w eksportowym „torcie” o około 1 punkt procentowy, coraz mocniej zaznaczając swoją obecność na tle silnej zachodnioeuropejskiej konkurencji.

Usługi – w których obszarach ekspansja Polski postępuje najszybciej?

Rysunek 15 – Kategorie usług o największym wzroście udziału Polski w eksporcie UE⁽¹⁾
Punkty proc., 2024 w porównaniu z 2015 r.

Źródło danych: Eurostat

⁽¹⁾ Łącznie eksport poza UE, jak i do innych państw członkowskich.

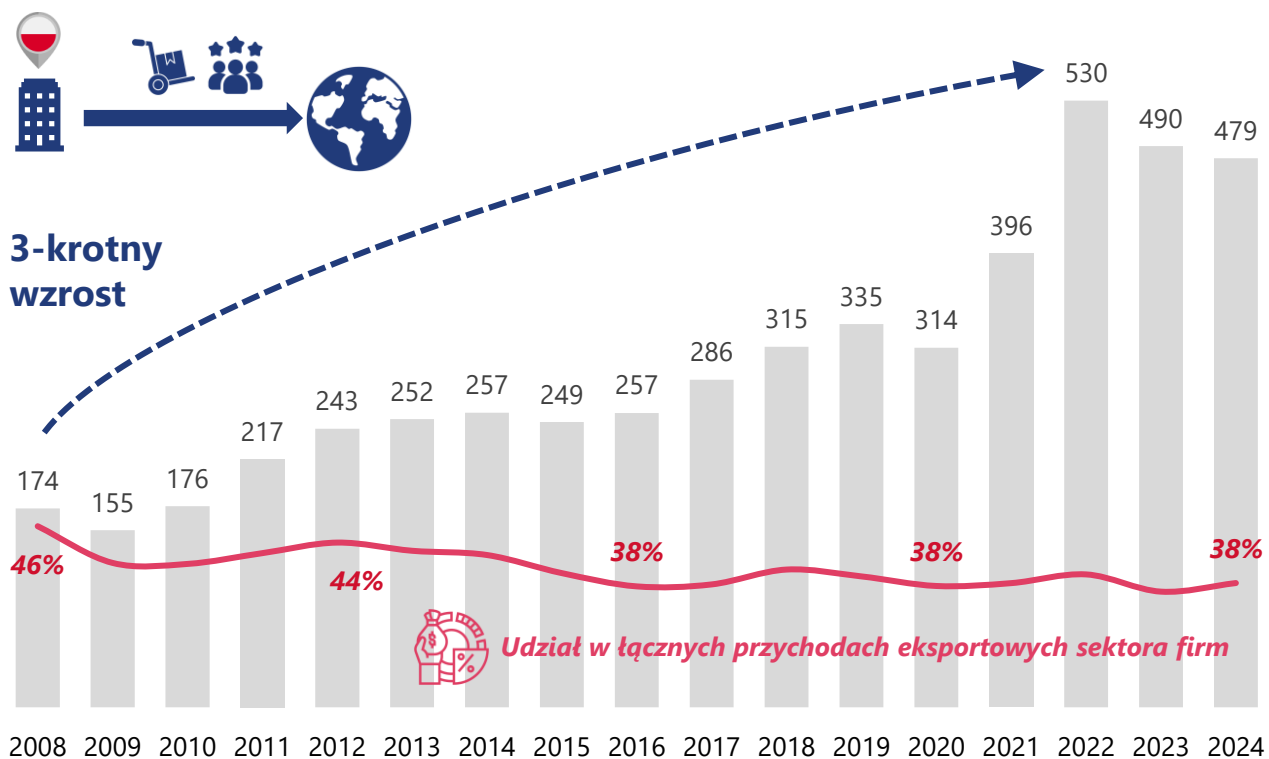
Sukcesy eksportowe zasługą także polskich marek

Firmy z polskim kapitałem dorównują zagranicznym w ekspansji na inne rynki

Przez wiele lat głównym motorem wzrostu polskiego eksportu były operujące w kraju koncerny międzynarodowe. Rosnąca pozycja w globalnym handlu była więc w dużym stopniu pochodną skutecznego przyciągania inwestycji zagranicznych, zwłaszcza w obszarze przetwórstwa przemysłowego. Lokalne filie międzynarodowych firm są znacznie mocniej zorientowane na eksport niż firmy kontrolowane przez rodzimy kapitał, bo też taki jest ich cel działalności w naszym kraju (baza produkcyjna dla rynków regionu czy nawet całej UE). Sytuacja ta zaczęła zmieniać się w ostatnich latach. Po 2016 r. wyraźny trend spadkowy udziału firm

z krajowym kapitałem w polskim eksporcie uległ praktycznie całkowitemu wyhamowaniu. Oznacza to, że od dłuższego czasu dotrzymują one kroku swoim zagranicznym odpowiednikom pod względem tempa ekspansji międzynarodowej, pomimo mniejszych możliwości finansowych i słabiej rozwiniętych kontaktów biznesowych. To najlepiej odzwierciedla determinację polskich firm w zakresie umiędzynarodowienia swojej działalności i wykorzystywania możliwości, jakie daje członkostwo Polski w Unii Europejskiej. Swoją obecność na zagranicznych rynkach coraz mocniej zaznaczają one także dzięki rosnącej rozpoznawalności i renomie własnych marek.

Od kilku lat dynamika eksportu firm z polskim kapitałem dorównuje tej wykazywanej przez podmioty z kapitałem zagranicznym

Rysunek 16 – Przychody eksportowe firm z polskim kapitałem⁽¹⁾
Miliardy PLN, 2008-2024

Źródło danych: PONT Info

⁽¹⁾ Na bazie sprawozdań F-01 (firmy zatrudniające ponad 9 pracowników)

A portrait of Piotr Ciski, a middle-aged man with grey hair and a beard, wearing a dark suit and white shirt. He is smiling and standing in front of a blurred background of windows.

„W branży wysokich technologii i cyfryzacji biznesu Polska dysponuje bogatym know-how, ma doskonałych liderów i specjalistów oraz wachlarz biznesowych doświadczeń.”

Piotr Ciski
Prezes Zarządu
Grupa Symfonia

Wiele polskich firm dojrzało do roli inwestorów zagranicznych

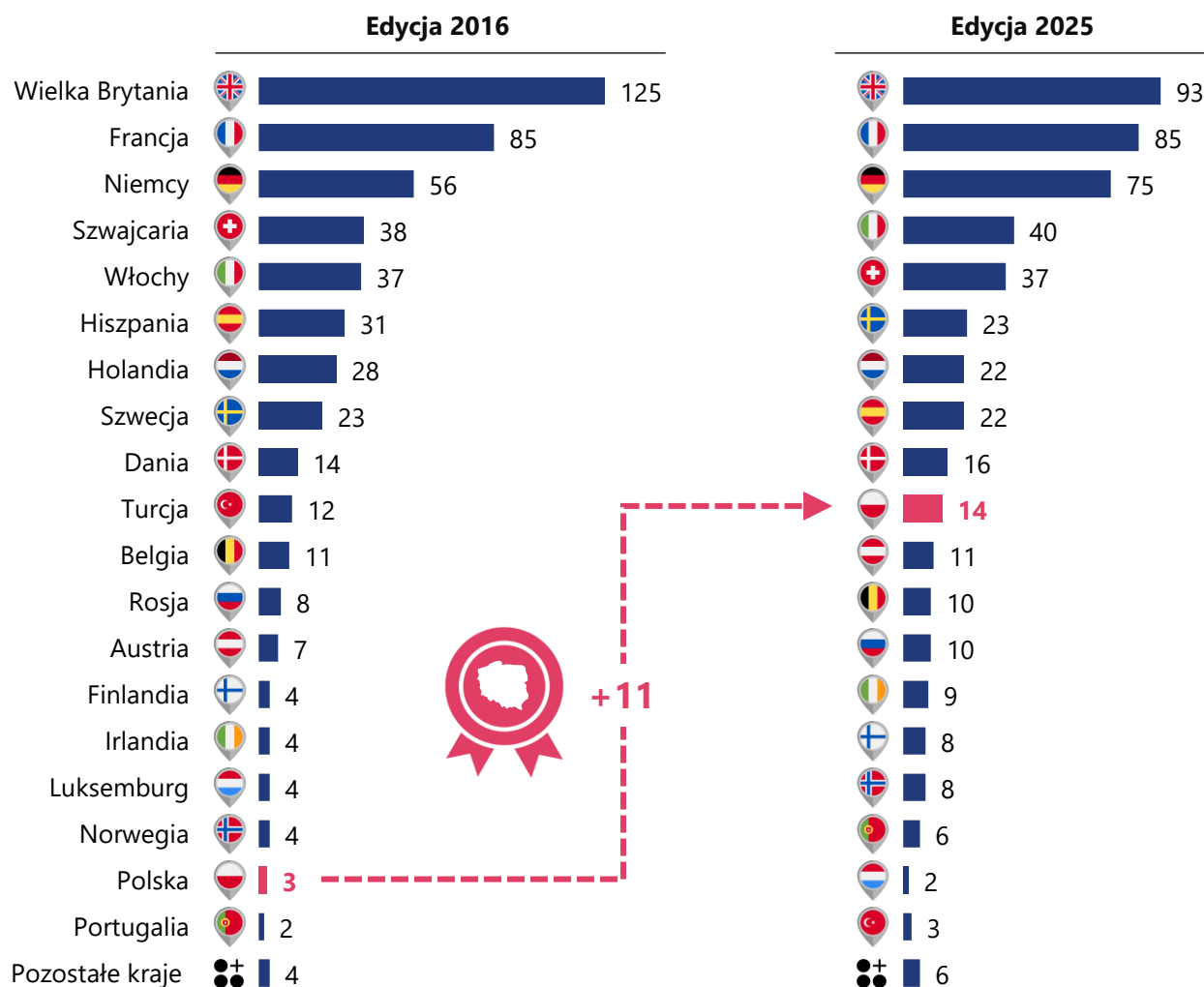
Notowania polskiej gospodarki są coraz wyższe – szacowany wzrost w 2026 r. to 3,2%. Umacnia się też geopolityczna pozycja Polski. Jesteśmy szybko rosnącym, gwarantującym stabilność rynkiem – atrakcyjnym nie tylko dla zagranicznych inwestorów, ale stwarzającym także szanse na ekspansję polskich firm za granicę.

Symfonia z powodzeniem zrobiła ten krok na rynku rumuńskim. W branży wysokich technologii i cyfryzacji biznesu Polska dysponuje bogatym know-how, ma doskonałych liderów i specjalistów oraz wachlarz biznesowych doświadczeń (w tym wyzwań), co pozwala mądrze zarządzać przedsiębiorstwami.

Siła własnych marek nigdy nie była domeną krajów z naszej części Europy, które skupiły się przede wszystkim na przyciąganiu kapitału zagranicznego. O tym, że polskie marki konsekwentnie rosną w siłę, przekonują jednak m.in. różne prestiżowe rankingi. W jednym z najbardziej znanych zestawień najcenniejszych europejskich marek, *Europe 500 Brand Finance*, Polska w tegorocznej edycji miała swoją rekordową liczbę 14 reprezentantów. To znaczny awans w porównaniu z publikacją z 2016 r., w której znalazło się miejsce dla zaledwie trzech marek z naszego kraju. W tym samym czasie

z omawianego rankingu „wypadło” m.in. ponad 30 marek brytyjskich, a także odpowiednio 9, 7 i 6 marek z Hiszpanii, Szwecji oraz Danii. Polska zaliczyła zaś solidny awans z osiemnastego na dziesiąte miejsce, wyprzedzając m.in. Austrię, Belgię oraz Norwegię. Dla porównania, w całym zestawieniu znalazło się miejsce dla zaledwie 5 marek z innych państw regionu. Podstawą siły wszystkich polskich marek zawartych w *Europe 500* jest ich pozycja na dużym i rozwojowym rynku wewnętrznym, jednak większość z nich rozwija również działalność w innych krajach (głównie w charakterze inwestorów).

Polskie marki rosną w siłę – drugi największy przyrost liczby reprezentantów w rankingu Europe 500 firmy Brand Finance

Rysunek 17 – Liczba marek z poszczególnych państw w rankingu Europe 500 Brand Finance

Źródło danych: Brand Finance

Rysunek 18 – Liczba polskich marek w kolejnych edycjach rankingu Europe 500 Brand Finance

Źródło danych: Brand Finance

- Najcenniejsze polskie marki zbudowały swoją potęgę bazując przede wszystkim na dużym rynku wewnętrznym.
- Większość ich właścicieli przejawia jednak rosnącą aktywność zagraniczną – zarówno w charakterze eksporterów, jak i coraz częściej inwestorów zagranicznych.
- Głównym kierunkiem ich ekspansji międzynarodowej są kraje regionu (Grupa Wyszehradzka, państwa bałtyckie, Rumunia).

Marka	Pozycja	Sektor	Eksporter	Inwestor zagraniczny
Biedronka	148	Handel detaliczny		✓
PKO Bank Polski	168	Usługi finansowe		✓
PZU	181	Usługi finansowe		✓
Orlen	209	Paliwa i energia	✓	✓
PGNiG	324	Paliwa i energia	✓	✓
CCC	410	Branża obuwnicza	✓	✓
Żabka	441	Handel detaliczny		✓
Bank Pekao	444	Usługi finansowe		
Asseco Group	464	IT i telekomunikacja	✓	✓
Play	469	IT i telekomunikacja		
Sinsay	471	Branża odzieżowa	✓	✓
Reserved	481	Branża odzieżowa	✓	✓
mBank	482	Usługi finansowe		✓
PGE	485	Paliwa i energia	✓	

Rysunek 19 – Polskie marki w rankingu Europe 500 Brand Finance - charakterystyka

Źródło danych: Brand Finance, informacje spółek

Nieco inne światło na obraz aktywności eksportowej firm z poszczególnych części Polski rzucają statystyki dotyczące przychodów ze sprzedaży zagranicznej samych podmiotów z rodzimym kapitałem. O ile stawce w dalszym ciągu przewodzą firmy z województwa podlaskiego (+10% średniorocznie), o tyle wyróżniające się dynamiki rozwojowe (+9%) notowały również podmioty z innych mniejszych regionów (lubuskie, warmińsko-mazurskie). Na przeciwległym biegunie znalazły się polskie przedsiębiorstwa z województwa zachodniopomorskiego (zaledwie +2% średniorocznie) oraz śląskiego (+4%).

⁽¹⁾ Na bazie sprawozdań F-01 (firmy zatrudniające ponad 9 pracowników)

Przełom w polskich inwestycjach za granicą?

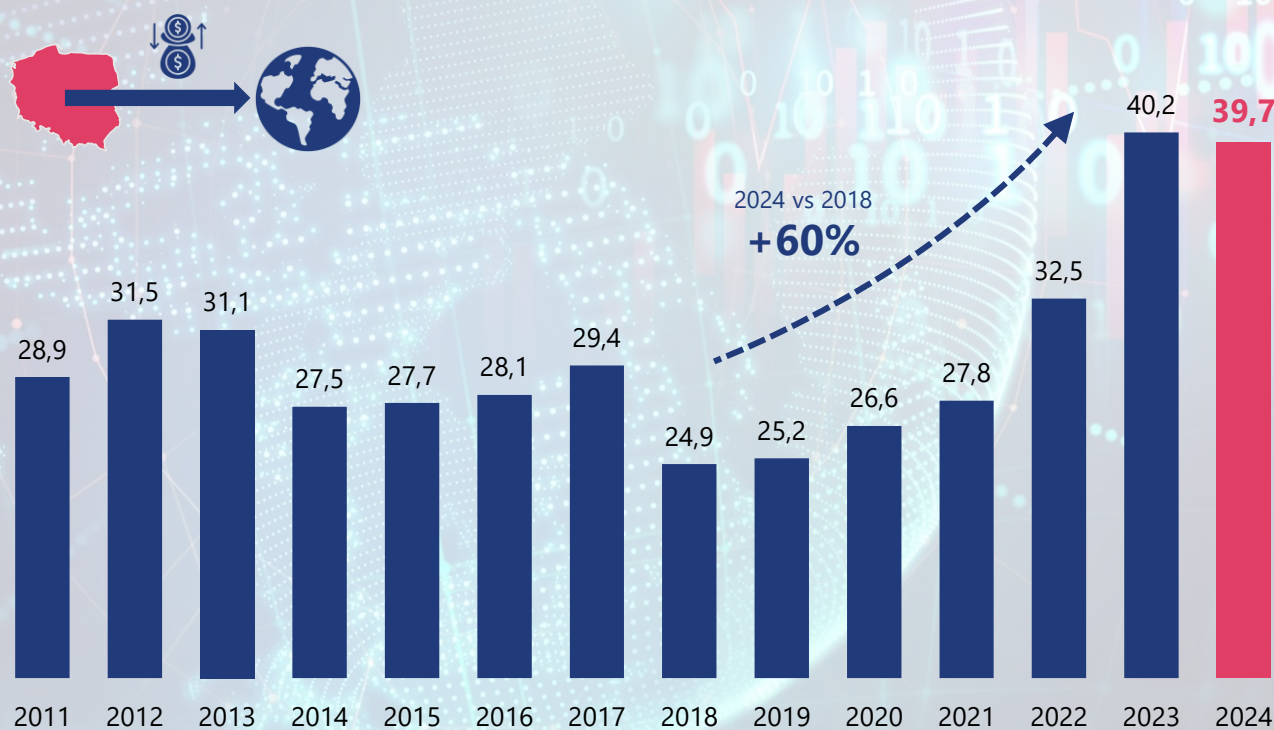
Krajowe przedsiębiorstwa gotowe na ekspansję kapitałową

Ekspansja kapitałowa to zdecydowanie najślabszy wymiar polskiej obecności międzynarodowej. Dotychczasowe polskie inwestycje bezpośrednie za granicą były niewielkie, a przez dużą część ubiegłej dekady utrzymywały się nawet w trendzie spadkowym. Polskie firmy swoją aktywność na rynkach zagranicznych ograniczały głównie do roli eksporterów, co w dużej mierze umożliwiał im łatwy dostęp do rynku unijnego. W efekcie relacja bezpośrednich inwestycji za granicą do PKB Polski jest bardzo niska – wynosi

zaledwie kilka procent, co plasuje nasz kraj na odległym miejscu w Unii Europejskiej (trzecia dziesiątka).

Wydaje się jednak, że w ostatnich latach coś w tym temacie drgnęło, jeśli nie obserwujemy nawet swego rodzaju przełomu. Pomiędzy 2018 a 2024 r. skumulowana wartość polskich bezpośrednich inwestycji za granicą wzrosła według UNCTAD łącznie o 60%, osiągając pułap 40 mld USD.

Polskie firmy ruszyły na podbój zagranicznych rynków – od 2018 roku ich bezpośrednie inwestycje za granicą wzrosły łącznie o około 60%

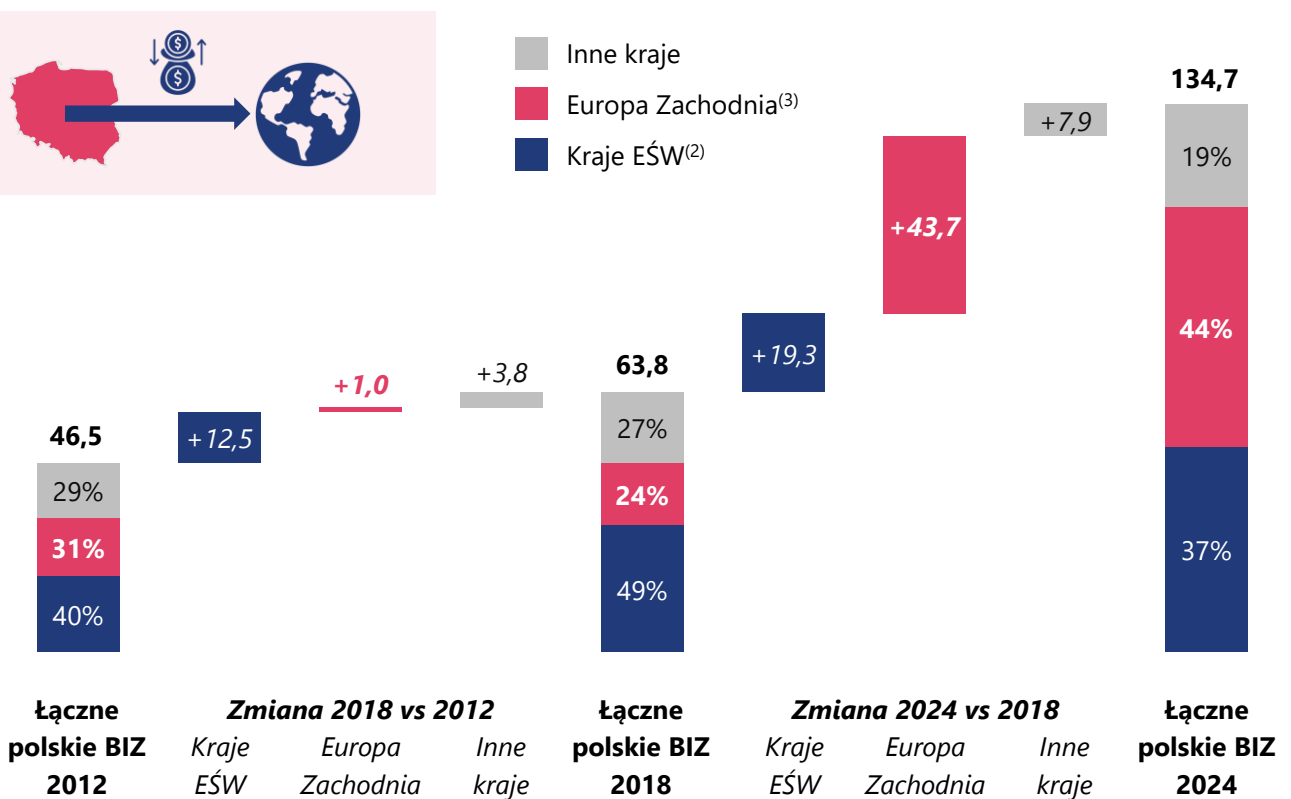
Rysunek 22 – Skumulowana wartość polskich bezpośrednich inwestycji za granicą
miliardy USD, 2011-2024

Źródło danych: UNCTAD

Oprócz samego wzrostu obecności kapitałowej polskich firm na rynkach zagranicznych jesteśmy również świadkami skoku jakościowego. W stosunku do wcześniejszych okresów, w których motorem wzrostu polskich BIZ były inwestycje w krajach regionu Europy Środkowo-Wschodniej, w ostatnich latach punkt ciężkości ekspansji kapitałowej polskich firm przesunął się wyraźnie w kierunku rozwiniętych państw Europy Zachodniej. To na ich rynkach polskie przedsiębiorstwa częściej poszukiwały możliwości inwestycji greenfield, jak również atrakcyjnych celów do przejęcia.

W efekcie w dość owocnych dla polskich inwestycji za granicą latach 2019-2024 aż ponad 60% ich całkowitego wzrostu wygenerowały właśnie projekty realizowane w Europie Zachodniej (głównie w krajach „starej UE” oraz Wielkiej Brytanii). Rynki środkowoeuropejskie w dalszym ciągu pozostają w kręgu zainteresowania inwestorów z Polski, jednak w ostatnim czasie wzrost zaangażowania kapitałowego krajowych firm był na nich o ponad połowę słabszy niż w zachodniej części kontynentu. Poza tym warto odnotować stopniowy wzrost aktywności także poza Europą.

Polskie firmy podnoszą poziom ambicji – swoją ekspansję kapitałową coraz wyraźniej przekierowują na zachodnioeuropejskie rynki

Rysunek 23 – Skumulowana wartość polskich inwestycji za granicą według grup krajów / rynków docelowych⁽¹⁾
miliardy PLN, 2024 w porównaniu z 2018 i 2012 r.

Źródło danych: Narodowy Bank Polski

⁽¹⁾ Z wyłączeniem inwestycji w Luksemburgu i Cyprze (główne kraje optymalizacji podatkowej)

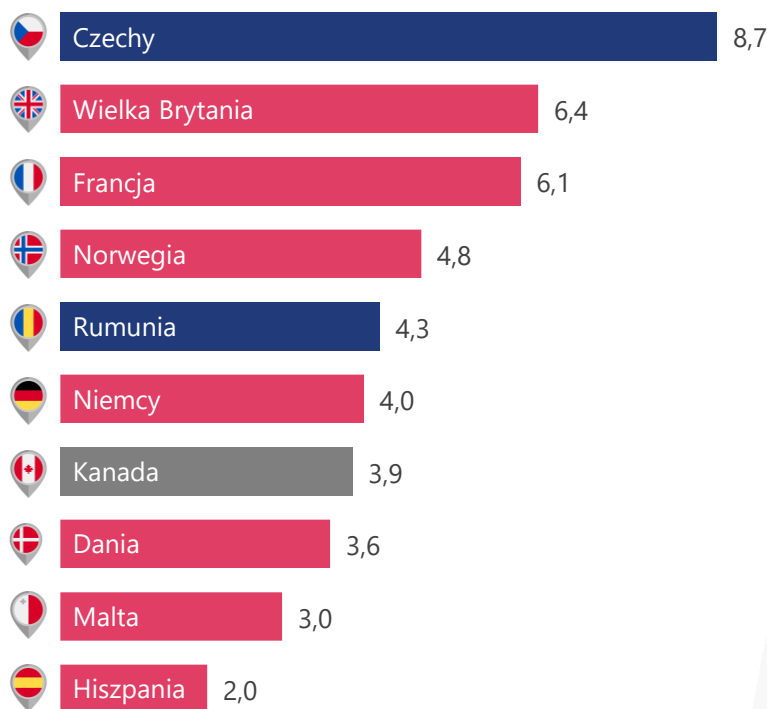
⁽²⁾ Państwa regionu będące członkami UE ⁽³⁾ Pozostałe kraje UE plus Wielka Brytania, Szwajcaria, Norwegia i Islandia

Biorąc pod uwagę pojedyncze rynki krajowe, najważniejszym kierunkiem ekspansji były w ostatnich latach Czechy – rynek bliski geograficznie, o podobnej charakterystyce i poziomie wymagań konsumentów, jak również odpowiedniej dla możliwości kapitałowych polskich firm skali działalności lokalnych przedsiębiorstw. Wzrost polskich BIZ pomiędzy 2018 a 2024 r. wyniósł tu blisko 9 mld PLN. Z innych państw regionu, z podobnych względów sporą popularnością jako kierunek ekspansji kapitałowej cieszy się wśród polskich inwestorów również Rumunia (wzrost o ponad 4 mld PLN).

Poza nimi w pierwszej dziesiątce zestawienia najbardziej wzrostowych kierunków inwestycji

zagranicznych polskich przedsiębiorstw znalazły się już wyłącznie gospodarki zachodnie (w tym jedna spoza Europy – Kanada). Co ciekawe, liderem wśród zachodnich celów ekspansji nie były Niemcy. Znacznie silniejsze wzrosty polskich inwestycji (o ponad 6 mld PLN) odnotowane zostały bowiem na rynkach brytyjskim oraz francuskim. O ekspansji polskich firm na ten pierwszy wspominamy w naszym niedawnym raporcie [„Polskie inwestycje bezpośrednie w Wielkiej Brytanii. Perspektywa środkowoeuropejska”](#). Z zawartych w nim wypowiedzi ekspertów (właścicieli lub prezesów firm) wynika wyraźnie, że angażując się kapitałowo na wymagających rynkach zachodnich, musieli oni przełamywać własne

Wielka Brytania i Francja to główne wzrostowe kierunki polskich BIZ w Europie Zachodniej

Rysunek 24 – TOP 10 krajów o największym wzroście polskich inwestycji bezpośrednich (miliardy PLN, 2024 w porównaniu z 2018)

Źródło danych: Narodowy Bank Polski

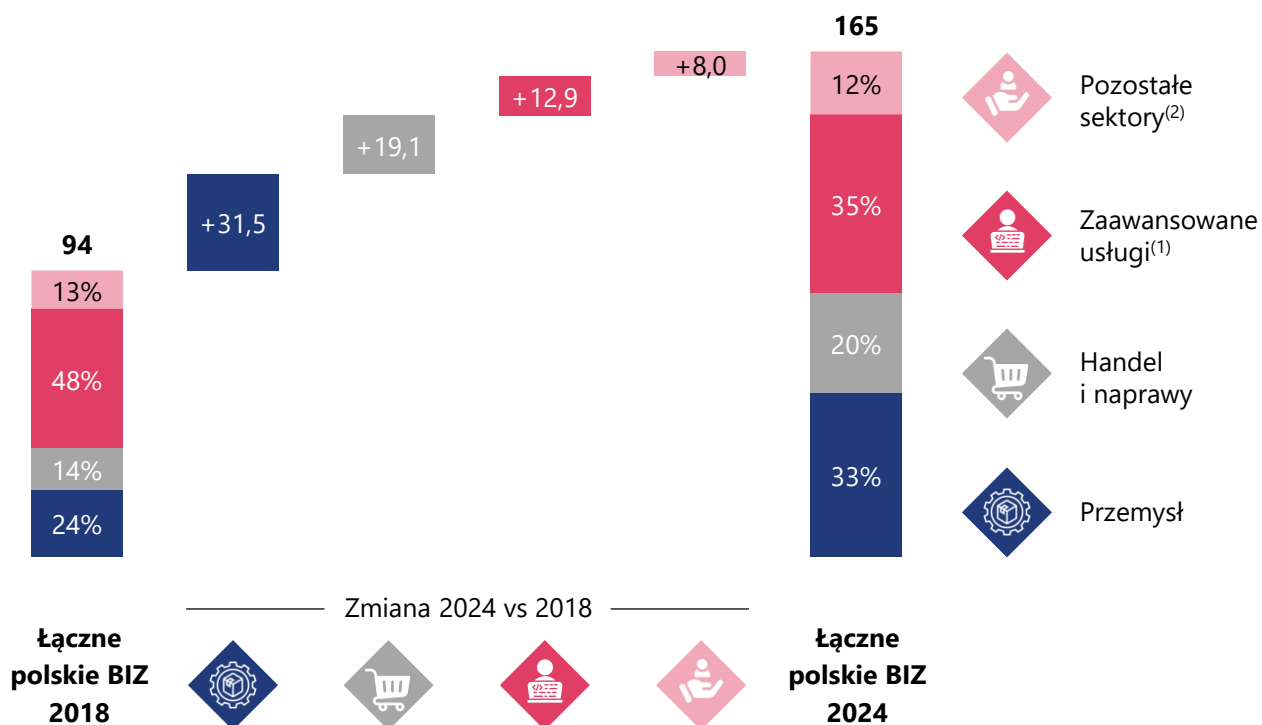

obawy czy nawet kompleksy. Kierowali się oni jednak chęcią skokowego wzrostu przychodów oraz podniesienia prestiżu własnej marki i w tym kontekście z perspektywy czasu zdecydowanie nie żałują oni podjętych decyzji. Co więcej – podkreślają, iż o ile jeszcze kilka lat temu obecność polskiej firmy w roli przejmującego lokalną spółkę była czymś egzotycznym, o tyle obecnie transakcje M&A z ich udziałem nie należą już do zaskakujących, co najlepiej świadczy o coraz lepszym postrzeganiu marki Polski na zachodzie Europy.

W strukturze branżowej polskich inwestycji za granicą największy udział wykazują firmy

z zaawansowanych sektorów usługowych, których obecność zwłaszcza na zachodnich rynkach była w przeszłości związana m.in. z łatwiejszym dostępem do kapitału niezbędnego do rozwoju działalności innowacyjnej (np. w sektorze IT). W ostatnich latach za największą część przyrostu polskich BIZ odpowiadały jednak firmy przemysłowe oraz handlowe. Te pierwsze coraz częściej poszukują okazji zakupowych właśnie wśród zmagających się z problemami strukturalnymi konkurentów z Europy Zachodniej. Z kolei przedstawiciele handlu, osiągając wysoki poziom nasycenia na macierzystym rynku, możliwości dalszego rozwoju biznesu dostrzegają głównie w ekspansji na inne rynki regionu.

W ostatnich latach ekspansja kapitałowa polskich firm koncentrowała się zwłaszcza w przemyśle i sektorze handlowym.

Rysunek 25 – Wzrost skumulowanej wartości polskich bezpośrednich inwestycji za granicą w podziale na obszary gospodarki
Miliardy PLN, 2024 względem 2018 r.

Źródło danych: Narodowy Bank Polski

⁽¹⁾ Informacja i komunikacja, usługi finansowe, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, administrowanie i działalność wspierająca ⁽²⁾ Pozostałe usługi, budownictwo, rolnictwo, leśnictwo i rybactwo

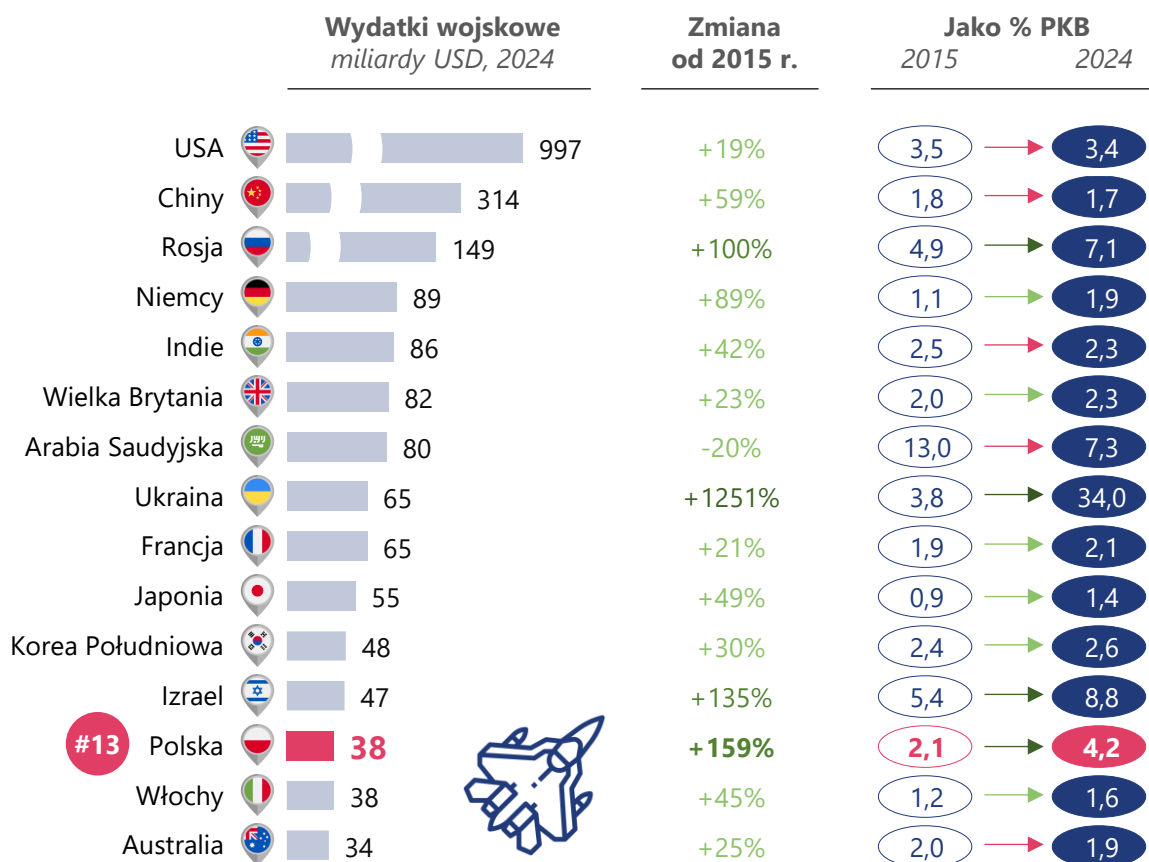
Wzorowy sojusznik w ramach NATO

Polska intensywnie inwestuje w poprawę bezpieczeństwa militarnego swojego i Europy

Na koniec nie sposób nie wspomnieć o jeszcze jednym wymiarze, w którym Polska jest na ustach wielu, a jej ranga rośnie także w oczach zachodnich partnerów. Od pewnego czasu jesteśmy stawiani jako wzór pod względem tempa modernizacji armii i inwestycji we wspólne bezpieczeństwo europejskie. Według danych SIPRI pomiędzy 2015 a 2024 r. wydatki wojskowe Polski wzrosły ponad dwuipółkrotnie, a ich obecny poziom plasuje nas na trzynastym miejscu na świecie i trzecim miejscu w Unii Europejskiej. Ich relacja do PKB wzrosła w tym czasie z ok. 2 do ponad 4 procent, co stawia nas na czele wszystkich państw członkowskich Sojuszu

Północnoatlantyckiego. Już teraz Polska posiada najliczniejszą armię lądową w Europie, a wysiłki podejmowane na rzecz jej unowocześnienia każdego roku podnoszą jej ocenę jakościową. Z tego powodu Polski nikt nie pomija już w dyskusjach na temat europejskiej architektury bezpieczeństwa. Oczywiście trendy w tym zakresie są pochodną rosnących zagrożeń geopolitycznych i faktu bycia krajem przyfrontowym. Z całą pewnością poprawiają one jednak wizerunek Polski jako partnera politycznego i sprzyjają utrzymaniu wizerunku kraju bezpiecznego dla inwestorów zagranicznych o dużym potencjale dalszego rozwoju.

Polska zalicza się do państw najszybciej zwiększających wydatki wojskowe

Rysunek 26 – Czołowa piętnastka państw świata pod względem wydatków wojskowych

Źródło danych: SIPRI

money.pl

insights

Warszawa, listopad 2025

Użyte fotografie pochodzą z portalu unsplash.com